

Αυτόχθονες λαοί

- Αυτόχθονες ή ιθαγενείς αποκαλούμε αυτούς που κατοικούν στη γη των προγόνων τους, αυτούς που δεν ήρθαν από άλλο τόπο. Στις μέρες μας έχουν απομείνει λίγοι, γιατί οι "πολιτισμένοι" Ευρωπαίοι, Αμερικάνοι κ.ά. αποδείχτηκαν απολίτιστοι, αφού τους φέρθηκαν σαν "πρωτόγονους", τους εκμεταλλεύτηκαν, τους περιόρισαν σε μικρές εκτάσεις γης ή ακόμη και τους εξόντωσαν.
Αυτόχθονες λαοί υπάρχουν σε ολόκληρο τον πλανήτη : στην Αφρική: οι Βέρβεροι, οι Τουαρέγκ, οι Πυγμαίοι, οι Βουσμάνοι, οι Μπαντού
- στην Ασία: οι Μογγόλοι , οι Βεδουίνοι
- στην Αμερική: οι Ινδιάνοι (Σιου, Τσερόκοι κλπ)
- στην Ωκεανία: οι Αβορίγινες (Αυστραλία), οι Μαορί (Νέα Ζηλανδία), οι Παπούα(Νέα Γουινέα)
- στις Αρκτικές περιοχές: οι Εσκιμώοι, οι Λάπωνες (λίγο χαμηλότερα), οι Σάάμι

Λάπωνες

- Οι Σαάμοι όπως αυτοαποκαλούνται ζουν στη βορειοδυτική Ευρώπη ανάμεσα στις χώρες Σουηδία, Νορβηγία, Φινλανδία και Ρωσία. Η περιοχή που ζουν καλύπτεται από δάση, πυκνά και τεράστια κι από πολυάριθμες λίμνες, που τους περισσότερους μήνες του χρόνου είναι παγωμένες.
- Έχουν χαμηλό ανάστημα, δέρμα κίτρινο προς μελαχρινό, πρόσωπο πλατύ, κρανίο βραχυκέφαλο και μαλλιά σκούρα. Η μύτη τους είναι κοντή, πλατιά και λίγο ανασηκωμένη. Μιλούν τη σααμική γλώσσα. Κάποιοι μένουν μόνιμα σ' ένα μέρος και άλλοι εξακολουθούν να ζουν νομαδική ζωή και να εκτρέφουν ταράνδους. Οι τάρανδοι είναι για τους Λάπωνες πολύτιμα ζώα, γιατί απ' αυτούς παίρνουν το κρέας τους και το δέρμα. Τρέφονται με το κρέας των ταράνδων και τα ψάρια.
- Μένουν σε κινητές κωνικές σκηνές από δέρμα ταράνδων. Η μεταφορά γίνεται με έλκηθρα, που σύρονται από ταράνδους.
- Ζουν σε θερμοκρασίες κάτω από το μηδέν και ασχολούνται με το κυνήγι και το ψάρεμα.

Εικόνα 21.30
 Διανομή όσων ζουν εν Γροιλανδία

Εικόνα 21.32
 Διανομή όσων ζουν εν Αρκτικής

Εσκιμώοι – Ινουίτ

- Οι Ινουίτ ζουν στην Αλάσκα, στον βόρειο Καναδά και στη Γροιλανδία, κοντά και γύρω από τον Αρκτικό κύκλο. Έχουν προσαρμοστεί τέλεια στις παγωμένες περιοχές που ζουν εδώ και χιλιάδες χρόνια.
- Ο παραδοσιακός τρόπος ζωής τους φάνηκε να κινδυνεύει από την διείσδυση μοντέρνων ιδεών και μοντέρνας τεχνολογίας. Οι Ινουίτ κατάφεραν τα τελευταία χρόνια να αναβιώσουν τον πατροπαράδοτο τρόπο ζωής τους και να τον προσαρμόσουν στον μοντέρνο.
- Μένουν σε ιγκλού και μετακινούνται με έλκηθρα που τα σέρνουν ομάδες σκύλων.
- Στις περιοχές που ζουν τα φυτά είναι λιγοστά. Έτσι οι Ινουίτ είναι αποκλειστικά κυνηγοί και ψαράδες. Κυνηγούν τάρανδους, φώκιες, θαλάσσιους ελέφαντες, πολικές αρκούδες, πουλιά κ.ά. Ψαρεύουν διάφορα ψάρια αλλά και φάλαινες.

Εσκιμώοι - Ινουίτ

Αβορίγινες

- Αβορίγινες ονομάζονται οι αυτόχθονες κάτοικοι της Αυστραλίας.
- Έχουν μέτριο ανάστημα, σκούρο δέρμα με πυκνό τρίχωμα , σκούρα και σγουρά μαλλιά, πλατιά Οι αυτόχθονες κάτοικοι της Αυστραλίας πίστευαν και εξακολουθούν και σήμερα να πιστεύουν ότι η γη είναι θρησκευτικό φαινόμενο και κατοικείται από τα προγονικά πνεύματα. Αυτή η πίστη γιορτάζεται και σήμερα με θρύλους, τραγούδια, μίμηση, ξυλοτεχνία και ζωγραφική.
- Το πιο γνωστό στοιχείο του πολιτισμού των ιθαγενών ήταν και είναι το ντιτζεριντού, το διάσημο μουσικό όργανο των Αβοριγίνων. Το μουσικό αυτό όργανο είναι ένας μεγάλος ξύλινος σωλήνας από τον οποίο με ένα φύσημα παράγεται ένας ήχος σαν βούισμα. Πρόκειται για ένα απλό κούφιο κλαδί από ευκάλυπτο, το οποίο λειτουργεί ως αντηχείο, ενισχύοντας τους ήχους που παράγει ο μουσικός με το στόμα του. Ένα όργανο με εντυπωσιακές δυνατότητες παρά την απλότητά του που χρησιμοποιείται σε όλες τις θρησκευτικές γιορτές των Αβοριγίνων.
- Το πιο γνωστό όπλο που δημιούργησαν οι Αβορίγινες είναι το boomerang (μπούμερανγκ). Στα Ελληνικά έχει επιχειρηθεί να ονομαστεί αυτεπίστροφο και το όνομα αυτό περιγράφει και το σκοπό του, πηγαίνει, σκοτώνει και επιστρέφει μόνο του.
- Από την εποχή του πρώτου αποικισμού , τον 18^ο αιώνα, η κοινωνία τους συνεχώς παρακμάζει καθώς υφίσταται σκληρή μεταχείριση από τους λευκούς άποικους. Σταδιακά εκδιώχτηκαν από την προγονική τους γη , αποδυναμώθηκαν οικονομικά και εκτέθηκαν σε νέες ασθένειες γεγονός που είχε σαν αποτέλεσμα τη μείωση του πληθυσμού τους και την εξαφάνιση μερικών φυλών. Σήμερα αποτελούν περίπου το 2% του πληθυσμού της Αυστραλίας.

Τουαρέγκ

- Οι **Τουαρέγκ** είναι ένας νομαδικός λαός που συναντάμε κυρίως στη Κεντρική και Νότια Σαχάρα. Η ονομασία τους σημαίνει περιπλανώμενος και στη γλώσσα τους είναι οι Ιμουχάγ που μεταφράζεται ως **ελεύθεροι**. Με συνολικό πληθυσμό περίπου 1,2 εκατομμύρια δεν έχουν πατρίδα οργανωμένη και ζουν σε δυο μεθοριακές ζώνες της νοτιοδυτικής Λιβύης, την Αλγερία, στο Μάλι, το Νίγηρα και στον βορρά της Μπουρκίνα Φάσο.
- Ονομάζονται και “**Μπλε Άνθρωποι**” αφού με τα χρόνια το δέρμα τους αρχίζει να βάφεται από τα ρούχα τους που είναι βαμμένα με το χαρακτηριστικό λουλακί χρώμα. Λιώνουν μπλε σκόνη με μια πέτρα πάνω στο ύφασμα. Το συγκεκριμένο ύφασμα και το χρώμα προέρχονται από τη Νιγηρία και πολλοί έμποροι σε καραβάνια ταξιδεύουν σε διάφορες πόλεις αρκετά χιλιόμετρα μακριά για αυτό το λόγο.
- Η κύρια ασχολία των Τουαρέγκ είναι το εμπόριο του αλατιού, χουρμάδων και διαφόρων προϊόντων βιοτεχνίας. Συνήθως τρέφονται με προϊόντα που παράγουν τα ζώα τους και που βρίσκουν στην όαση.
- Σχετικά με τα σπίτια τους, χτίζονται συνήθως σε οχυρωμένα χωριά και τα χρησιμοποιούν στη διάρκεια της ξηρής αλλά και της κρύας περιόδου. Είναι πέτρινα και τους προστατεύουν καλύτερα από τις μεγάλες αλλαγές της θερμοκρασίας. Στη διάρκεια της ζεστής περιόδου ζουν κυρίως σε σπίτια που είναι φτιαγμένα από φοινικόκλαδα για να είναι πιο δροσερά. Από την άλλη οι νομάδες της φυλής κατοικούν σε σκηνές. Η είσοδος των σκηνών είναι στραμμένη πάντα στο βορρά ή στο νότο για να είναι αντίθετη με του ανέμους που στην έρημο είναι ανατολικοί ή δυτικοί.

- Οι **παραδόσεις των Τουαρέγκ** παρουσιάζουν μπόλικο ενδιαφέρον. Αν και οι περισσότεροι είναι Μουσουλμάνοι διατηρούν κάποιες δοξασίες της προ-ισλαμικής περιόδου ενώ πιστεύουν και στα πνεύματα και οι γυναίκες φορούν φυλακτά.
- Τις εποχές που το εμπόριο τους βρίσκονταν στη κορύφωση του, τη δεκαετία '20 και του '30 τα καραβάνια αποτελούνταν από 20.000 καμήλες.
- Η **κατάρρευση της αποικιοκρατίας** και η χάραξη των συνόρων των χωρών της Αφρικής, έφεραν ως αποτέλεσμα οι Τουαρέγκ να βρεθούν διασκορπισμένοι και τελείως αποκομμένοι από τα κράτη που σχηματίστηκαν.
- Οι αγροτικές πολιτικές που περιορίζουν τον νομαδικό τρόπο ζωής και οι περιορισμοί στο εμπόριο τους, έχει οδηγήσει αρκετούς να εγκαταλείψουν την έρημο για να εγκατασταθούν στις πόλεις ή σε πρόχειρους καταυλισμούς. Εκεί δουλεύουν ως σιδεράδες, δερματοτεχνίτες και ξεναγοί.

Βεδουίνοι

- **"Άνθρωπος της υπαίθρου"** σημαίνει στην αραβική γλώσσα η λέξη Βεδουίνος.
- Οι Βεδουίνοι είναι νομαδικές φυλές βοσκών, δηλαδή μεταναστεύουν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ανάλογα με το πού υπάρχει νερό. Είναι περίπου 40.000 σήμερα και βρίσκονται σκορπισμένοι στις Αφρικανικές ερήμους του Μαρόκου, της Λιβύης, της Αιγύπτου, του Αλγερίου και της Τύνιδας.
- Προσφέρουν απλόχερα τη φιλοξενία τους και ζουν ευτυχισμένοι, μακριά από τον πολιτισμό, σε μια σκηνή, με μια καμήλα, ένα άλογο, λίγους χουρμάδες και δυο σταγόνες νερό. Αγαπούν με πάθος τα άλογά τους και είναι δεινοί ιππείς.
- Η ζωή τους στηρίζεται στην καμήλα τους, που τους δίνει το μαλλί της για τις σκηνές τους και τα ρούχα τους, τις πατροπαράδοτες κελεμπίες. Οι καμήλες κατά παράδοση εκτρέφονται στις βασιλικές φυλές, ενώ στις άλλες φυλές εκτρέφονται γιδοπρόβατα.

Μαορί

- Οι Μαορί προέρχονταν από την Πολυνησία. Η έλευσή τους με τα ωκεάνια κανό στη Νέα Ζηλανδία, κυμαίνεται μεταξύ 9ου και 13ου μ.Χ. αιώνα..
Ανέπτυξαν μια πολεμοχαρή κοινωνία, πιστεύοντας ότι ο πόλεμος ενίσχυε τη δύναμη και το κύρος της φυλής και ότι ο κανιβαλισμός έναντι των εχθρών διαπότιζε αυτόν που έτρωγε το θύμα του με τη ζωτική ενέργεια του νεκρού. Κάθε φυλή είχε τα δικά της χάκα (πολεμικό χορό και πολεμικό τραγούδι), τα οποία εκτελούνταν πριν από τη μάχη. Αντικειμενικός σκοπός του χάκα είναι ο εκφοβισμός του αντιπάλου με κραυγές και άγριους μορφασμούς. Οι άρχουσες τάξεις συνήθιζαν να στολίζουν το πρόσωπο και το σώμα τους με τατουάζ. Στις γυναίκες τα τατουάζ περιοριζόταν στα μάγουλα, αλλά οι σημαντικότεροι άνδρες μπορούσαν να διακοσμήσουν ολόκληρο το κορμί τους
Η κατάληψη της χώρας από τους Ευρωπαίους αποίκους προκάλεσε σφοδρές συγκρούσεις με τους Μαορί, αλλά ο γηγενής λαός αποδεκατίστηκε κυρίως από τα πυροβόλα όπλα και τις ασθένειες που έφεραν οι λευκοί. Όσοι Μαορί διασώθηκαν δεν είχαν άλλη επιλογή παρά να μετακινηθούν σε πιο απομονωμένες περιοχές της χώρας.
Από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 οι Νεοζηλανδοί άρχισαν να ενδιαφέρονται για τη γλώσσα, τις τέχνες και τις παραδόσεις της ξεχωριστής αυτής φυλής, ενώ παράλληλα οι ίδιοι οι Μαορί, που αποτελούν το 15% του πληθυσμού της χώρας, προσπαθούν να ενισχύσουν την εθνική και πολιτιστική τους κληρονομιά μεταδίδοντας τις προγονικές παραδόσεις τους στις νεότερες γενεές.

Πυγμαίοι

- Οι Πυγμαίοι είναι λαός της Αφρικής που κατοικεί στα δάση της κεντρικής Αφρικής. Το ύψος τους δεν ξεπερνά το 1,45 μ. και το βάρος τους τα 40 κ. Έχουν πεταχτό σαγόνι, καστανόμαυρο δέρμα και μυτερά δόντια. Ζουν περίπου 130.000 άτομα.
- Η μουσική και ο χορός αποτελούν μέρος της καθημερινής ζωής, καθώς τα τραγούδια συνδέονται με σημαντικά γεγονότα, όπως το κυνήγι, τον γάμο, τη γέννηση.
- Είναι κυνηγοί και τροφосуλλέκτες και ζουν σε μικρές ομάδες στα τροπικά δάση. Το δάσος τούς παρέχει όλα όσα χρειάζονται. Ονομάζουν τους εαυτούς τους «παιδιά του δάσους», το σέβονται και το προστατεύουν.
- Έργο των ανδρών είναι το κυνήγι ζώων, όπως αντιλόπες, χοίροι και πίθηκοι αλλά και το ψάρεμα. Οι γυναίκες και τα παιδιά μαζεύουν καρπούς από τα δέντρα.

Μπαντού

- **Οι Μπαντού** είναι μια ομοεθνία (ομάδα συγγενικών εθνών) για πάνω από 400 ομάδες (φυλές) στην Αφρική, που τις ενώνει μια κοινή γλωσσική οικογένεια οι γλώσσες Μπαντού, καθώς και πολλά κοινά ήθη, έθιμα και παραδόσεις. Ζουν σε περιοχές της υποσαχάριας Αφρικής.

Στα τροπικά δάση και στις ερημικές πεδιάδες της σαβάννας όπου ζουν το έδαφος είναι φτωχό σε θρεπτικά συστατικά, γι' αυτό έχουν βρει έναν δικό τους τρόπο να το καλλιεργούν. Κάθε δύο χρόνια καίνε τα δέντρα μια μικρής περιοχής του δάσους και φυτεύουν. Έτσι δημιουργούν καινούρια χωράφια. Με αυτό τον τρόπο δεν το καταστρέφουν αφού το φυτεύουν και φυτρώνουν ξανά καινούρια φυτά. Καλλιεργούν μανιόκ, από το οποίο φτιάχνουν το ψωμί τους, καλαμπόκι, μπανάνες και άλλα φυτά.

Φτιάχνουν τις καλύβες όπου ζουν από καλάμια και φύλλα δέντρων. Από τα καλάμια πλέκουν και καλάθια.

Οι άντρες ασχολούνται με τη γεωργία, τη μεταλλουργία, το κυνήγι και την κτηνοτροφία όπου είναι δυνατό.

Παπούα

- Οι Παπούα ζουν εδώ και χιλιάδες χρόνια στο νησί της Νέας Γουινέας, που βρίσκεται στα δυτικά της Αυστραλίας και φθάνουν μέχρι τα νησιά του Αρχιπελάγους Βίσμαρκ. Το νότιο μισό της Νέας Γουινέας είναι ανεξάρτητο κράτος και λέγεται Παπουασία. Είναι περίπου 900.000 άτομα και χωρίζονται σε φυλές. Βρίσκονται σε ημιάγρια κατάσταση ακόμη και σήμερα.
- Έχουν μέσο ανάστημα και μικρά πόδια. Το χρώμα τους είναι μελανό, τα χείλη παχιά και τα μαλλιά τους κατσαρά. Τα σπίτια τους είναι μικρά, κατασκευασμένα από ξύλο, φυλλώματα και άχυρο. Ζουν κυρίως στη ζούγκλα, αλλά και δίπλα σε ποτάμια και ακτές.
- Κυκλοφορούν σχεδόν γυμνοί. Το μόνο ένδυμά τους είναι φαρδιές ζώνες από φλούδες δένδρων. Συχνά διακοσμούν τα κεφάλια τους με πολύχρωμα φτερά, κοχύλια και μικρά κόκκαλα.

